

Очевидно, що результатом якісного освітнього процесу має бути не лише об'єм знань, що здобувають студенти навчального закладу, а скоріше уміння цими знаннями оперувати в мінливих умовах на ринку праці, бути мобільним, швидко приймати рішення та постійно навчатися протягом всього трудового життя. Разом із тим, розвиток у студента цих важливих компетентностей надає йому перевагу краще орієнтуватися у сучасному суспільстві, інформаційному просторі, бути конкурентоспроможним на ринку праці врешті респ. Наголосимо, компетентнісний підхід у системі забезпечення якості освіти ґрунтується на міждисциплінарних вимогах до результату навчання. Усе зазначене дозволяє інтегрувати освітню систему в майбутню трудову діяльність.

З іншого боку, переорієнтація сучасної освіти на європейські стандарти передбачає і наявність компетентних викладачів. Тому, варто відмітити й про компетентність викладача, котрий формує компетентності у студентів. Постійне вдосконалення та зростання рівня загальної підготовки, професійної майстерності відповідно до потреб сучасного життя є першочерговим завданням модернізації системи вищої освіти.

*Воробйова Л.В., к.е.н.,
доцент кафедри історії та теорії господарства*

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРЕДМЕТУ «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»

Історія економіки та економічної думки належить до базових дисциплін, які покликані забезпечити фундаментальну економічну підготовку бакалаврів усіх спеціальностей напрямів «Економіка та підприємництво», «Педагогічна освіта». Виховання повноцінного спеціаліста-економіста є неможливим без поглибленого вивчення історії економічного розвитку країн Європейської цивілізації та її економічної думки.

Науковим об'єктом є історичний розвиток господарської системи суспільства та відображення даного процесу у світовій економічній думці.

Предметом дисципліни виступають господарські одиниці та особливості їх взаємодії на різних етапах еволюції господарської системи.

Історія економіки та економічної думки формує такі компетенції бакалаврів з економіки та менеджменту:

I. Гуманітарні компетенції – це здатності особи вбачати в людині та її всебічному розвитку найвищу цінність суспільства. Історія економіки та економічної думки формує: світоглядність, пізнавальність, моральність та етичність, економічну культуру.

Світоглядність – це усвідомлення ролі і місця людини в господарських одиницях на різних етапах еволюції господарської системи.

Пізнавальність – знання і розкриття логіки та закономірностей розвитку господарської системи, основних історичних етапів її еволюції та ключових історичних фактів і подій, що знаменували переходи до наступних періодів.

Морально-етичні якості особи формуються шляхом: оволодіння знаннями про цілі господарської діяльності людей на різних етапах розвитку господарської системи, розкриття значимості цих цілей для окремих верств населення, держави та суспільства.

Екологічна культура звертає увагу на значення природного середовища у господарській діяльності людей та необхідності його збереження і відтворення.

II. Загально-професійні компетенції бакалавра з економіки мають не лише теоретико-пізнавальний характер, а й спрямовані на формування здатностей особи *розуміти та вміти* урахувати вплив різних структурних рівнів господарської системи суспільства та безпосередню сферу практичної діяльності.

Історія економіки та економічної думки свій контент наукових знань поширює на формування наступних загальнопрофесійних компетенцій бакалавра з економіки.

Теоретико-методологічні компетенції – це знання та розуміння наукових принципів пізнання господарських систем, притаманних класичній, неокласичній і цивілізаційній парадигмам. Знання і розуміння методологічних основ, причин виникнення та умов різних наукових напрямів, шкіл і течій економічної думки.

Інструментальні компетенції – це оволодіння методами історико-економічного аналізу, перш за все методом генезису господарської системи, її підсистем та інших складових. Уміння описати історичні факти, використовувати весь арсенал емпіричних методів.

Спеціальні професійні компетенції – це оволодіння знаннями про історичний досвід організації господарського життя в сферах, що відповідають спеціальності студентів.

Науково-педагогічні компетенції – це здатність студента розуміти місце та роль досліджуваного об'єкту (господарської системи та її складових) в структурі більш широких об'єктів, до яких він входить, на різних історичних періодах. Це вміння використовувати весь арсенал методів історико-економічного аналізу.

Направленість вивчення історії економіки та економічної думки на формування вже перелічених компетенцій вимагає змін у методиці викладання, основою якої є декомпозиція навчального матеріалу.

Декомпозиція – це спосіб перетворення наукових знань у якості та переконання студента.

Декомпозиція дисципліни історія економіки та економічної думки включає:

— **засвоєння** студентами історичних фактів і подій у господарському житті суспільств, наукових понять, категорій;

— **формування розуміння** матеріалу теми;

— **формування суджень** шляхом визначення студентом власного відношення до подій і фактів, що розглядаються в конкретній темі;

— **уміння** оперувати набутими знаннями для використання їх у майбутній професійній діяльності;

— **набуття практичних навичок**, що досягається побудовою моделей організацій тих чи тих економічних процесів, надання пропозицій по створенню правил, порядків, регламентів організації функціонування господарських одиниць.

Галіахметов І.А., к.ю.н.,
доцент кафедри правового регулювання економіки

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ЗМІстової СКЛАДОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТА

Викладання в економічному університеті засновується на особистісній парадигмі, а з усіх педагогічних підходів пріоритетними визнані «студентоцентровані підходи» (learner-centered approach) зміщення центра в системі навчання з викладача на того, хто навчається, що відображається у розробленні відповідних методичних моделей навчання (студентоцентрована модель комунікації в освітньому контексті) [1, с. 99, 109, 210]. Методологічною складовою системи викладання юридичних дисциплін в економічному вищому закладі є контекст (вирішення завдання, що найбільше відображає реальну правову ситуацію або казус), конструювання або дизайн (побудова системи знання через активність, діяльність, практику), співпраця (надання допомоги у вирішенні проблем, оцінці власних ідей у формі участі в діяльності юридичної клініки) і комунікація (з метою планування, відпрацювання навичок і здійснення юридичної діяльності, співпраці, прийняття рішення).

Вирішення даної проблеми можемо розв'язати двома способами. По-перше, потрібно розробити технологію формування у студентів навчально-дослідницької компетентності на початковому етапі підготовки (на першому курсі за рахунок поглиблено самостійного вивчення теорії держави і права, римського приватного права тощо). Оскільки одна з основних ідей змістової складової компетенції студента полягає в тому, що освіта (як результат і цінність) не може бути ким-небудь або чим-небудь надана, а здобувається і присвоюється у вигляді знання, вміння, навичок і здібностей їхнього пред'явлення світові тільки у процесі активної самостійної діяльності студентів, а отже ключовим механізмом сучасної технології викладання постає рефлексивно-оціночна діяльність студента. За допомогою банку діагностичних методик у студента з'являється можливість здійснювати моніторинг формування у себе навчально-дослідницької компетентності як стратегічно важливої в контексті концепції безперервного навчання. По-друге, з перших занять на будь-якій кафедрі студент повинен отримувати вичерпну інформацію (в методичних вказівках, у бесіді з викладачем під час надання консультацій) про те, які саме компетенції будуть формуватися, насамперед під час вивчення нормативних наук (дисциплін), що безпосередньо впливають на правовий світогляд і культуру юриста. Особливо рекомендуємо наголосити на тому, що не тільки викладач, а й сам студент повинен перебувати в постійному пошуку таких можливостей.

Отже, студентоцентризм можна розглядати як належний ресурс успішної реалізації компетентного підходу в нашому економічному університеті та вдало проваджувати освітню діяль-